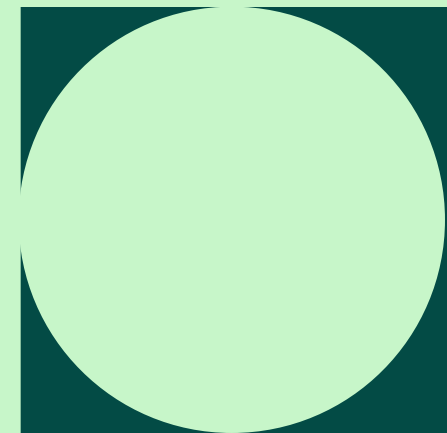

Hvordan få til et godt skole- hjem samarbeid som fremmer elevens helse, trivsel og læring?

Seksjon for læringsmiljø UDE
Ingvild Sirevåg, seksjonssjef

Seksjon for læringsmiljø

▶ Mandat:

- Støtte skolene i å bygge kompetanse og kapasitet på trygge læringsmiljøer som sikrer elevenes rettigheter jfr kap.9A i opplæringsloven.

▶ Konkret:

- Skoleledelsen tar kontakt ved behov for støtte i det systematiske arbeidet med å forebygge krenkelser og mobbing og å fremme inkluderende skolemiljøer.
- Skoleledelsen tar kontakt ved behov for støtte i å håndtere pågående skolemiljø saker.

▶ Organisering

- 7 veiledere fordelt på skolegruppene(inkludert VGS)
- Deltakelse i skoleledernetverk, rektormøter, sparringspartner for lærerteam og ledelse på enkeltskoler

Opplæringsloven kap.9A

- ▶ 9A-1: Virkeområde
- ▶ 9A-2: Retten til trygt og godt skolemiljø
- ▶ 9A-3: Nulltoleranse og forbyggende arbeid
- ▶ 9A-4: Aktivitetsplikt
- ▶ 9A-5: Skjerpa aktivitetsplikt
- ▶ 9A-6: Klagerett til Statsforvalter
- ▶ 9A-7: Fysisk miljø
- ▶ 9A-8: Elevdeltagelse
- ▶ 9A-9: Informasjonsplikt og rett til uttale
- ▶ 9A-10: Ordensreglement

Skal gjøres kjent for elever og
foresatte
→ tavla

Overordnet del av læreplanen (LK20)

- ▶ 2.1: Sosial læring og utvikling
- ▶ Skolen skal støtte og bidra til elevenes sosiale læring og utvikling gjennom arbeid med fagene og i skolehverdagen for øvrig.
- ▶ *Å kunne sette seg inn i hva andre tenker, føler og erfarer, er grunnlaget for empati og vennskap mellom elevene. Dialog står sentralt i sosial læring, og skolen skal formidle verdien og betydningen av en lyttende dialog for å takle motstand. Alle skal lære å samarbeide, fungere sammen med andre og utvikle evne til medbestemmelse og medansvar.*
- ▶ **Elevene og hjemmet har også et ansvar for å bidra til et godt fellesskap og miljø.** *Slik den enkelte elev bidrar til fellesskapet på skolen, bidrar fellesskapet til den enkeltes trivsel, utvikling og læring.*

Læreplanen LK 20: Overordnet del

- ▶ 3.1: Et inkluderende læringsmiljø
- ▶ Skolen skal utvikle inkluderende fellesskap som fremmer helse, trivsel og læring for alle.
- ▶ Et raust og støttende læringsmiljø er grunnlaget for en positiv kultur der elevene oppmuntres og stimuleres til faglig og sosial utvikling.. Trygge læringsmiljøer utvikles og opprettholdes av tydelige og omsorgsfulle voksne, i samarbeid med elevene.
- ▶ De ansatte på skolen, foreldre og foresatte og elevene har sammen ansvar for å fremme helse, trivsel og læring, og for å forebygge mobbing og krenkelser.
- ▶ I arbeidet med å utvikle et inkluderende og inspirerende læringsmiljø skal mangfold anerkjennes som en ressurs.

Læreplanen LK20: Overordnet del

- ▶ 3.3: Samarbeid mellom hjem og skole
- ▶ Opplæringen skal skje i samarbeid og forståelse med hjemmet, og samarbeidet skal bidra til å styrke elevenes læring og utvikling
- ▶ God kommunikasjon mellom hjem og skole bidrar positivt til skolens arbeid med læringsmiljøet og til elevenes oppvekstmiljø.
- ▶ Foreldrene og foresatte har hovedansvaret for barnets oppdragelse og utvikling.
- ▶ Skolen har det overordnede ansvaret for å ta initiativet til og tilrettelegge for samarbeid.
 - Dette innebærer å sørge for at foreldre og foresatte får nødvendig informasjon, og for at de gis mulighet til å ha innflytelse på sine barns skolehverdag.
- ▶ God og tillitsfull dialog er et gjensidig ansvar

Hvordan kan skole og hjem sammen skape et inkluderende skolemiljø?

Hva vet vi om hva som skal til?

Paradigmeskifte innenfor mobbeteori

Et systematisk skifte i måte å tenke på knyttet til årsaker til at mobbing og krenkelser oppstår, og hva som skal til for å forebygge mobbing.

Synet på mobbing

Tidligere syn på mobbing

- ▶ Rolletildeling: mobber og offer
- ▶ Den enkelte deltaker eller deltakerne i mobbesituasjonen.
- ▶ Individuell aggresjon som en personbasert egenskap
- ▶ Kontekstuelle aspekter og de voksnes ansvar for tilretteleggingen av et inkluderende læringsmiljø har ikke stor plass.

Nytt syn på mobbing

- ▶ Fokuset er flyttet fra individ, aggresjon og intensjonelle handlinger til kontekst og sosiale prosesser.
- ▶ Syn på mobbing som et sosialt fenomen som oppstår mellom mennesker og rammer menneskelige sosiale behov.
- ▶ Dette betyr ikke at barnets individuelle forutsetninger ikke er en del av de sosiale prosessene, men at tiltakene rettes inn mot de relasjonelle og kontekstuelle faktorene.

Undersøkelser og tiltak i aktivitetsplaner

Første paradigme

Individuelle tiltak

Dempe aggresjon hos den som krenker

Skjerme den som har blitt krenket

Skille elever fra hverandre

Tiltak utenfor klasserommet

Andre paradigme

Tiltak på klasse/skolenivå

Samspill, dynamikk og relasjoner

De ansattes holdninger og ledelse

Samarbeidet mellom aktører
internt og eksternt

Tiltak for å fremme fellesskap i det
faglige og sosiale fellesskapet

Fellesskapsorientert mobbesyn (det andre paradigmet)

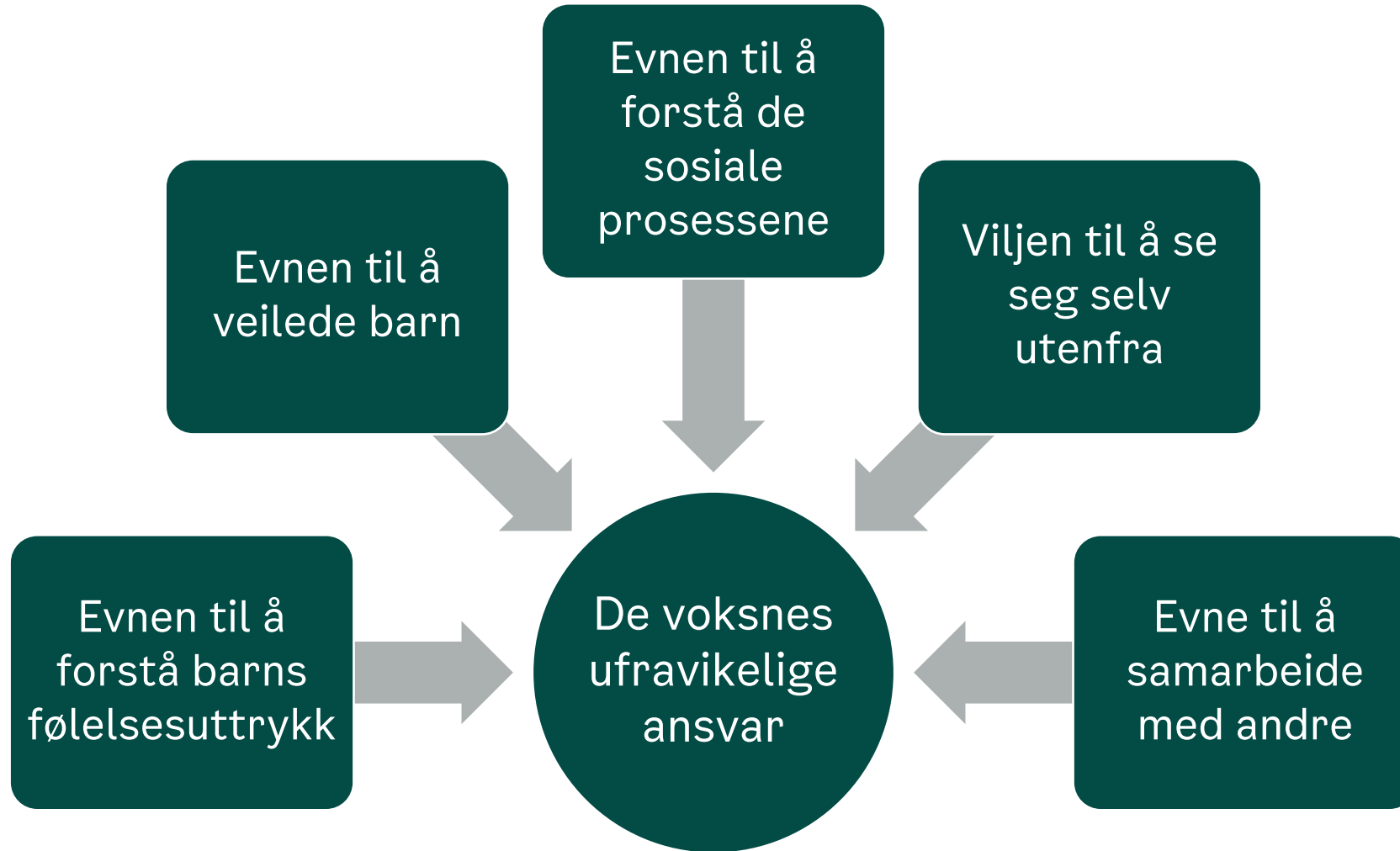
" Mobbing av barn og unge er handlinger fra voksne og/eller barn og unge som hindrer opplevelsen av å høre til, å være en betydningsfull deltaker i fellesskapet og muligheten til medvirkning." (Helgeland & Lund 2020)

Barn som mobber eller blir mobbet av andre må alltid ses i sammenheng med de relasjoner og kontekst de befinner seg i.

Aggresjon forstås som avmakt og fortvilelse

Sosiale prosesser på avveie
Følelser på ville veier

Hva innebærer dette?

Hva innebærer dette?

- ▶ Samarbeidet mellom skole og hjem må ha fokus på å bygge rause, støttende fellesskap der alle elever hører til.
- ▶ Hvordan kan FAU og skolen sammen jobbe for inkluderende fellesskap?
- ▶ Hvordan kan FAU og skolen sammen vende fokuset bort fra å peke på individuelle årsaker til å justere konteksten og de sosiale prosessene mellom elevene?
- ▶ Hvordan kan FAU og skolen jobbe sammen for at alle elever får dekket sitt grunnleggende behov for å høre til i fellesskapet?